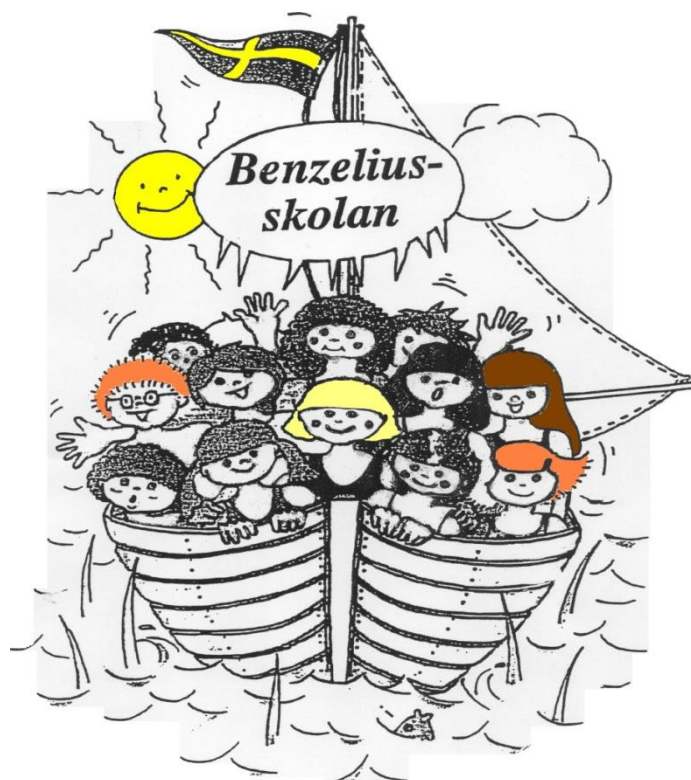

Benzeliusskolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

läsåret 2016-2017

Bensbyn 2016-08-22

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Benzeliuskolan Luleå.....	2
Vision	3
Diskriminering	4
Trakasserier	4
Kränkande behandling.....	5
Främjande arbete	6
Förebygga.....	7
Åtgärda	8
Föräldrasamverkan	10
Kompetensutveckling	10
Likabehandlingsgruppen	11
Bilaga 1	12
Tidplan läsåret 2016-2017.....	12
Bilaga 2	13
Referenser:	14

I följande dokument gäller att:

Med barn menas alla barn/elever på skolan.

Med personal menas alla vuxna på skolan.

Benzeliusskolan Luleå

Benzeliusskolan är belägen i Bensbyn en mil norr om Luleå. Bensbyn är en gammal jordbruksbygd med närhet till havet. Eleverna kommer från Bensbyn och de närbelägna byarna Örarna och Brändön. Stor del av eleverna åker buss/taxi till skolan.

Benzeliusskolan har 154 elever från förskoleklass till år 6. Det finns 20 pedagoger som aktivt arbetar med eleverna, lärare, förskollärare och fritidspedagoger. Till skolan kommer musiklärare från Kulturskolan. Från och med ht.2016 bussas eleverna till slöjd på Ormbergsskolan och hem och konsumentkunskap på Björkskataskolan. Benzeliusskolan har en gemytlig utemiljö.

Skolbyggnaden är belägen vid ett berg och eleverna har tillgång till en rik natur med varierande möjligheter till rörelse. Med gångavstånd till havet, hockey- och fotbollsplanen.

Benzeliusskolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vision

Benzeliusskolan ska vara en skola där alla ska få uppleva trivsel och trygghet. Vår likabehandlingsplan syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Vårt mål är att förhindra kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Benzeliusskolans likabehandlingsplan har sin utgångspunkt i följande lagtexter:

Barnkonventionen artikel 2,12,23,29 och 30

Diskrimineringslag (2009:567)1§ Lagens ändamål

”Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.”

Skollagen (2010:800), 6 kap. 6§ ” Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.”

1 kap.5§ ”Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.”

Skollagen, 6 kap . 7§ ” Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.”

1 kap 10§”I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.”

Svensk författningssamling (SFS).

2§ ”En likabehandlingsplan enligt 3 kap.16§ diskrimineringslagen(2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 6:e kap.8§ skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.”(Förordning 2011:681)

AFS (arbetarskyddsstyrelsen författningssamling) 1993:17 § 6:”*Arbetstagare (här avses all personal samt elever) som utsätts för kränkande särbehandling skall snabbt få hjälp eller stöd*”.

Läroplanen. ”Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.”

Planen omfattar all form av likabehandling, diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering är om ett barn missgynnas, dvs. blir sämre behandlad än en annan person, direkt eller indirekt av skäl som hör ihop med diskrimineringsgrunderna. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Direkt diskriminering:

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara att en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering:

Med indirekt diskriminering menas att man diskriminerar genom att behandla alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förhållningssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av någon av diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier: beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar, jargong eller bilder som är sexuellt anspelade.

Kränkande behandling

Kränkningar saknar koppling till diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande.

Kränkningar är uttryck för makt och förtryck.

Mobbning kan vara ett exempel på upprepade kränkningar.

Såväl barn som vuxna kan utföra kränkningar och drabbas av dessa.

Kränkningar kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala hot (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer, ryktesspridning, förlöjligande)
- texter och bilder (t.ex. lappar, fotografier, sms, mms, msn, och meddelanden på olika webbcommunities).

Främjande arbete

Benzeliusskolan arbetar kontinuerligt med det främjande arbetet mot kränkande behandling. Det främjande arbetet syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. Det riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning. Vårt mål är att skapa ett positivt arbetsklimat som dagligen skapar goda arbetsmiljöer för elever och personal i alla våra verksamheter.

I de olika klasserna pratar vi regelbundet om skillnaden mellan barn och om att alla ska behandlas lika. Vi uppmuntrar också barnen att bryta traditionella könsmonster och testa saker som anses vara typiska flick- och pojkaktiviteter. Vi har alltid ett genustänk när vi planerar och genomför våra lektioner.

I SO pratar vi om etiska ställningstaganden, människors olika religioner, traditioner och varför vi gör så olika i vissa situationer. Alla elever ska känna stolthet över sitt ursprung.

Vi anstränger oss för att ha en öppen kommunikation på skolan och i klasserna om olika funktionshinder.

Vi tar alla barn på allvar oavsett ålder. Det de vill berätta eller varit med om är mycket viktigt för dem. Allas åsikt är viktig och ska få lika stor plats.

I biologi pratar vi om sexualitet, kön och sexuell läggning. Detta gäller framförallt i år 5 och i år 6, där barnen har många egna funderingar kring dessa frågor.

Det främjande arbetet är en naturlig del i det vardagliga arbetet. Vi delar in detta i tre olika nivåer: individnivå, klassnivå och skolnivå.

Vårt arbete på skolnivå:

- Alla barn är allas ansvar d.v.s. all personal på skolan har samma skyldighet att ingripa vid t.ex. kränkningar eller dåligt språkbruk oavsett vilket barn det gäller.
- Vi har personal ute på rasterna/ i bussledet.
- Vi arbetar aktivt kring språkbruket genom att själva vara goda förebilder och uppmärksamma barnen på hur vi bemöter varandra. Det är inte accepterat att t.ex. kalla varandra för hora, bög eller cp. Detta bemöts med direkttillsägelse.
- Vi följer upp barnens frånvaro med telefonsamtal till föräldrarna, vid första rasten, om inte föräldrarna meddelat frånvaro.
- Barnen har bestämda platser i matsalen.
- Personalen följer med till matsalen.
- Vid kösituationer ska personalen finnas till hands.
- Snabba åtgärder genomförs så snart misstankar om kränkande behandling eller trakassering förekommer.
- Resultaten från trivselenkäten redovisas för personal och elever.
- Barnen uppmuntras att berätta om ev. tendenser till kränkning eller diskriminering.
- För att öka trivseln och samhörigheten har vi gemensamma aktiviteter med hela skolan. Vid flera tillfällen planeras aktiviteterna av barnen, t.ex. ”Byasnurren”.
- Regler för hela skolan tas upp i elevrådet.

Fritids:

- Vi på fritids vill ge barnen trygghet och möjlighet att utveckla sina egna intressen. Vi vill lära barnen att ta eget ansvar, visa hänsyn till varandra samt känna tillit till sig själva och sin egen förmåga.
- Trivselenkät
- Veckomöten

Vårt arbete på gruppnivå:

- Personal som har hand om gruppen, finns i närheten av barnen när rasten börjar och ser till att alla barn tryggt kommer ut på rast.
- Personal finns i närheten av omklädningsrummen i anslutning till idrottslektionerna.
- Barnens platser i klassrummet bestäms av personal.
- Personalen bestämmer gruppindelning.
- Barnen uppmuntras att berätta om ev. tendenser till kränkning eller diskriminering.
- Vi har klassregler mot kränkningar där vi arbetar med klargöranden, beröm och påföljder. Reglerna jobbar klasserna fram tillsammans med klassläraren genom diskussioner och olika typer av övningar i gruppen. Man diskuterar också vad varje regel innebär, och hur man ska förhålla sig till dessa.
- Barnen informeras om och är med i arbetet kring likabehandlingsplanen.
- Gemensamma regler för skolan arbetas fram via klassråd/elevråd.

Fritids:

- Personalen på fritids har ett stort ansvar att barnen lär sig respektera olikheter, jämställdhet och bryta invanda könsmonster samt att få barnen att inse nödvändigheten att kompromissa.
- Barnen har bestämda platser vid mellanmålet.

Vårt arbete på individnivå:

- Barnen tränas genom ett aktivt arbete att säga nej / sluta.
- Barnen uppmuntras att stå för sina handlingar.

Fritids:

- Vi vill ge barnen möjlighet att påverka och vara delaktiga i verksamheten

Förebygga

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det omfattar de områden som i kartläggningen visat sig vara riskområden.

Organisation och nuläge:

Vi utför regelbundet en nulägesanalys och kartläggning på skolan tillsammans med eleverna. Syftet med dessa är att få information om stämningen på skolan, samt få en lägesrapport om den inre och yttre miljön. Utifrån analysen går vi och eleverna vidare för att klara skolans uppdrag; att främja lika rättigheter och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vi utvärderar även tidigare insatser för att förebygga ovanstående.

I samarbete med eleverna formulerar vi mål för arbetet utifrån de identifierade riskerna.

Vi planerar vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen. Vi planerar också hur insatserna ska följas upp och vem som ansvarar för respektive insats. Skolhälsovården har *hälsosamtal* i år 2 och år 4, samt en trivselenkät under första terminen i förskoleklassen.

Åtgärder under ht. 2016

Vid utvärderingen av elevenkäten framkom att barnen känner sig trygga på skolgården.

Eleverna vill att pedagogerna ska vara där eleverna är.

Under ht-16 ska rastkul införas under lunchrasternas vid ett flertal tillfällen

Vi försätter med morgonens hälsostund.

I samband med lunchen när många barn är ute delar vi upp skolgården i tre tillsynsområden, där en pedagog ansvarar för ett område.

Under hösten genomför vi trivselenkät för alla elever.

Vårterminen 2017.

Vad kan vara kännetecknen på att någon känner sig utsatt?

Exempel:

Eleven kan.....

- Ha svårigheter att hävda sig i kamratgruppen
- Verka ledsen och olycklig, håglös/passiv
- Ha svårigheter att koncentrera sig
- Sakna vänner
- Sova dåligt, ha mardrömmar
- Ofta vara ”sjuk” inför ny skoldag, vara motvillig att gå till skolan
- Komma hem med trasiga, förstörda eller ”borttappade” kläder och saker utan förklaring
- Komma hem med blåmärken eller sår utan att förklara varför
- Muta eller köpa kompisar

Åtgärda

Verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas. Ett åtgärdande arbete skall påbörjas av ansvarig personal så snart det har kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerat, trakasserat eller kränkt.

Om skolan får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt följs följande plan:

1. En anställd som upptäcker pågående kränkningar/trakasserier ska genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas elevernas mentor och rektor. Rektor är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.
2. En anställd som på något annat sätt får kännedom om trakasserier/kränkande behandling informerar elevens mentor och rektor. Rektor är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

3. Mentor och ev. en ytterligare personal talar med en elev som kan ha blivit utsatt för kränkningen för att klargöra vad som hänt och om det har hänt tidigare. Förklara att kränkningar inte får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare, men klargör även att eleven genast ska komma till mentor om någonting händer innan dess. Dokumentera samtalet.(incidentrapport, bilaga 1)
4. Mentor och ev. ytterligare en person talar sedan med den/de elever som kan ha utfört kränkningen för att klargöra vad som hänt. Om flera elever har deltagit talar de vuxna med dem en och en. Dokumentera samtalen.
5. Om det visar sig att kränkningar/trakasserier har skett: Mentor och ev. ytterligare en person förklarar för eleven som har utfört kränkningen att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag och att detta genast ska upphöra. Gör tillsammans med eleven upp en plan för hur detta ska gå till. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare. Om flera elever har deltagit i kränkningarna talar de vuxna med dem en och en. Dokumentera samtalen.
6. Kontakta inblandade elevers vårdnadshavare och berätta vad som hänt och vad som nu beslutats. Dokumentera samtalen.
7. Meddela rektor om vad som skett och vad som gjorts. Rektor återrapporterar till huvudmannen.
8. Eleverna hålls under uppsikt.
9. Uppföljande samtal hålls enligt planering i steg 2 och 3. Därefter kontaktas vårdnadshavarna med information om hur det har gått. Dokumentera samtalen.
10. Om kränkningarna eller trakasserier inte upphör kallas de elever som kränker/ trakasserar till möte med likabehandlingsgruppen och rektor. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med problemet. Samtalet dokumenteras. Vårdnadshavarna informeras.
11. Handlingsplanen följs upp i ett nytt samtal med elev, vårdnadshavare och rektor. Samtalet dokumenteras.
12. Vid allvarliga trakasserier/kränkningar kontaktas de inblandade elevernas vårdnadshavare direkt. Rektor kallar till ett möte. Se steg 10-11. Det kan dessutom vidtas ytterligare åtgärder, t.ex. kontakt med andra myndigheter som socialtjänst eller polis. Anmälan till myndigheter sker av rektor.
13. Disciplinära åtgärder i enlighet med skollagen (2010:800) kan komma att användas mot enskilda elever i syfte att skapa trygghet och arbetsro för alla elever. Åtgärder kan vara omplacering i annan skolverksamhet eller avstängning.
14. Alla som arbetar med barn har enligt lag skyldighet att till socialtjänsten anmäla misstanke om att barn far illa.

Om skolan får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av en vuxen följs följande plan:

1. Händelsen anmäls till mentor, LBG eller annan vuxen som eleven har förtroende för.
2. Mottagaren av anmälan dokumenterar och anmäler händelsen till rektor.
3. Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.
4. Rektor informerar huvudmannen.
5. Rektor ansvarar för att utredning sker:
  - 5.1. Samtal förs med samtliga berörda parter.
  - 5.2. Samtalen dokumenteras.
  - 5.3. Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.
  - 5.4. Åtgärderna dokumenteras.
  - 5.5. Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.
  - 5.6. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och följer upp ärendet.
  - 5.7. Utredning och åtgärder utvärderas och dokumenteras.
6. Om åtgärderna inte är tillräckliga kan elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen (www.skolinspektionen.se/BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen(www.do.se).

Föräldrasamverkan

- Om en elev anser sig utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling anmäler han/hon eller föräldrarna till mentor, likabehandlingsgrupp eller rektor. Anmälan kan ske muntligt, via mail eller telefonsamtal.
- Vi har föräldramöten för varje barngrupp. Vid höstens föräldramöte presenteras planen.
- Barn och föräldrar deltar i enskilda samtal vid behov och vid utvecklingssamtal.
- Skolrådet involveras i arbetet med trivsel och likabehandlingsplanen.
- Föräldrar och personal arbetar gemensamt kring ett acceptabelt språkbruk.
- Föräldrarna är alltid välkomna till vår skola.
- Föräldrarna meddelar sitt barns frånvaro senast 08:00 den aktuella dagen.
- Ansvarig pedagog ringer hem till föräldrarna kl.09:00 om inte elevinformation inkommit.

Kompetensutveckling

- Vi har återkommande utvärderingar kring barnens trivsel och sociala situation på konferenser där all pedagogisk personal är med.
- Personalen får fortlöpande information och fortbildning kring likabehandling.
- Resultaten från trivselenkäterna och kartläggningarna redovisas för personal av LBG.

Likabehandlingsgruppen

Likabehandlingsgruppen på vår skola består läsåret 2016-2017 av:

Fredrik Johansson, rektor

Magdalena Brännlund förskollärare/lärare

Per Aronsson, fritidspedagog

Lena Thelin, lärare

Likabehandlingsgruppen ansvarar för:

- Att enkäter och kartläggningar genomförs och följs upp varje höst och vår
- Att revidera planen efter kartläggning och analys
- Att hålla skolans personal informerad kring likabehandlingsfrågor
- Att ge stöd och hjälp till barn och personal
- Att regelbundet gå igenom hur barnen har det och besluta om olika uppföljningar
- Att ingripa vid akuta situationer eller efter annan personals begäran enligt handlingsplanen

Bilaga 1

Tidplan läsåret 2016-2017

Vad ska göras?	När gör vi det?	Ansvarig?	Arbetet utfört?
Likabehandlingsplanen aktualiseras för personalen.	Planeringsdagarna i augusti och januari	Rektor	Ja
Likabehandlingsplanen aktualiseras för elever	Vid skolstart vt. och ht.	Mentor/arbetslag	Ja
Likabehandlingsplanen aktualiseras för föräldrar	Vid föräldramöte Läggs ut på hemsidan	Mentor/arbetslag	
Värdegrundsarbete med elever	Fortlöpande under året	Mentor/arbetslag	Ja
Främjande arbete	Fortlöpande under året	Mentor/arbetslag	Ja
Enkät fritids	Mars- April 2017	Fritidspedagogerna	
Trivselenkät, elever	September (V.39)	Mentor/arbetslag	V. 39
Sammanställning av enkät	Oktober	LBG	
Redovisning av enkät för personalgruppen. Analys.	Oktober	LBG	
Redovisning av enkät och analys för elever	Snarast i elevrådet	Rektor	
Redovisning av enkät och analys för övriga elever.	Efter elevrådet	Mentor/elevrepresentant	
Hälsosamtal i år 2 och år 4	Höstterminen	Skolsköterska	
Elever, personal och föräldrar deltar i revidering av likabehandlingsplanen utifrån analysen. Förebyggande och främjande arbete.	Fortlöpande.	Mentor/arbetslag/ LBG Elevråd. Skolråd.	Jan.-mar.
Skoltempen	April	Mentor/arbetslag/LBG	
Sammanställning och analys	April	LBG	
Förebyggande arbete utifrån analys av skoltempen på skola och fritids	Vt. 2017	Pedagoger, rektor, skolsköterska, kurator.	
LBG bearbetar likabehandlingsplanen	Aug. 2016	LBG/ Rektor	Ja
Akuta åtgärder enl. handlingsplanen.	Hela läsåret.	Pedagoger, LBG, rektor, skolsköterska, kurator.	Ja

Bilaga 2

Benzeliusskolan

Incidentrapport

Inblandade: _____

_____

Ansvarig personal för
dokumentationen: _____

Datum: _____

Händelse:

Vidtagna åtgärder:

Lämnas till rektor.

Referenser:

- Skolverkets allmänna råd 2012 Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.
- Do, BEO och skolinspektionen - Förebygga diskriminering och kränkande behandling.
- Do 2012, Lika rättigheter i skolan-handledning.
- Lgr.11
- AFS 1993:17§6
- Förordning SFS 2011:681